

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
4106164-1082008-LZ

Bijlagen
1

Datum document
25 April 2025

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum 28 mei 2025
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u, mede namens de staatssecretaris Langdurige en Maatschappelijke Zorg, de antwoorden op de vragen van het lid Thiadens (PVV) over het bericht: 'Recordaantal gedwongen opnames gevraagd voor verpleeghuis: 'Vooral alleenstaande demente ouderen vormen een groot gevaar' (2025Z08437).

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Fleur Agema

Antwoorden op Kamervragen van het lid Thiadens (PVV) over het bericht 'Recordaantal gedwongen opnames gevraagd voor verpleeghuis: 'Vooral alleenstaande demente ouderen vormen een groot gevaar' (2025Z08437) (ingezonden d.d. 25 april 2025).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het artikel 'Vooral alleenstaande demente ouderen vormen een groot gevaar'?¹

Antwoord vraag 1

Ja.

Vraag 2

Wat vindt u van de gevaarlijke situaties die ouderen met een ernstige vorm van dementie veroorzaken voor zichzelf en mensen in hun omgeving, denk hierbij aan een pan uren lang op het vuur laten staan en het gooien van zware bloempotten van het balkon?

Antwoord vraag 2

Ik vind het heel erg en aangrijpend dat deze situaties zich voordoen. Op het moment dat mensen een gevaar vormen voor zichzelf of voor anderen, moet en kan er ingegrepen worden. Tegelijkertijd vind ik het ook belangrijk dat ouderen met dementie zo veel als mogelijk de regie over hun eigen leven in handen houden en dat zij ook zoveel en zolang als mogelijk mee kunnen doen in de samenleving.

Daarom is in de Wet zorg en dwang (Wzd) geregeld dat bij het toepassen van gedwongen zorg eerst gekeken moet worden of het gevaar kan worden weggenomen met vrijwillige zorg. Als dat niet zo is, mag gedwongen zorg verleend worden als er een gevaarlijke situatie ontstaat voor een oudere met dementie of voor zijn/haar omgeving.

Die gedwongen zorg moet zo kort mogelijk en minst ingrijpend zijn. In het uiterste geval is het mogelijk om een oudere met dementie tegen zijn wens in op te nemen als hij een gevaar voor zichzelf of anderen is. Een gedwongen opname kan alleen als laatste middel worden ingezet, als er geen mogelijkheden voor vrijwillige zorg zijn. Dit is altijd een individuele afweging waarbij alle omstandigheden rondom de persoon en zijn omgeving zorgvuldig gewogen moeten worden. Hiermee borgen we de rechten van mensen met dementie.

Vraag 3

Wat vindt u van de oproep die in het artikel wordt gedaan voor het herintroduceren van verzorgingshuizen, waardoor deze problemen voorkomen hadden kunnen worden? Deelt u deze mening?

Antwoord vraag 3

Nee, ik deel deze veronderstelling niet. Nee, de doelgroep die vroeger in het verzorgingshuis woonde had een relatief lichte zorgvraag en voldeed niet aan de criteria voor gedwongen opname onder de toenmalige Wet Bijzondere opnemingen

¹ De Telegraaf, 24 april 2025, 'Vooral alleenstaande demente ouderen vormen een groot gevaar' (<https://www.telegraaf.nl/nieuws/1521623227/recordaantal-gedwongen-opnames-gevraagd-voor-verpleeghuis-vooralalleenstaande-demente-ouderen-vormen-groot-gevaar>)

in psychiatrische ziekenhuizen (Wet Bopz). Ook onder de huidige wet- en regelgeving van de Wet zorg en dwang (Wzd) zou bij deze doelgroep niet aan de criteria voor gedwongen opname worden voldaan. Alhoewel ik het pleidooi voor terugkeer van de verzorgingshuizen ondersteun, vind ik het te kort door de bocht om te stellen dat hiermee gedwongen opnames voorkomen kunnen worden.

Vraag 4

Hoeveel gedwongen opnames waren te voorkomen geweest als eerder zou zijn gestart met de terugkeer van verzorgingshuizen?

Antwoord vraag 4

Nee, ik deel de veronderstelling die aan deze mening ten grondslag ligt niet. De oproep voor het introduceren van verzorgingshuizen deel ik wel. Ik vind het belangrijk dat er voor kwetsbare ouderen voldoende geschikte huisvesting is. Daarom wordt in opdracht van het kabinet onderzoek gedaan naar de terugkeer van de verzorgingshuizen. Dat betekent echter niet dat verzorgingshuizen gedwongen opnames hadden kunnen voorkomen. Immers, de doelgroep die vroeger in het verzorgingshuis woonde had een relatief lichte zorgvraag en voldeed niet aan de criteria voor gedwongen opname onder de toenmalige Wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet Bopz). Ook onder de huidige wet- en regelgeving van de Wet zorg en dwang (Wzd) zou bij deze doelgroep niet aan de criteria voor gedwongen opname worden voldaan. Alhoewel ik het pleidooi voor terugkeer van de verzorgingshuizen ondersteun, vind ik het te kort door de bocht om te stellen dat hiermee gedwongen opnames voorkomen kunnen worden.

Vraag 5

Hoe staat het ervoor met de terugkeer van verzorgingshuizen? Welke concrete plannen zijn al gemaakt en wanneer kan de Kamer de eerste opening van een verzorgingshuis verwachten?

Antwoord vraag 5

PricewaterhouseCoopers (PwC) onderzoekt, in opdracht van het kabinet, in een nadere doorrekening wat de (financiële) meerwaarde voor de samenleving kan zijn, indien ouderen met sterk verminderde regie kunnen verblijven in een verzorgingshuis in plaats van thuis. Zij zullen rond de zomer met hun advies komen. Ik zal kort na de zomer reageren op de onderzoeksresultaten. Na afronding van het onderzoek kunnen afspraken worden gemaakt met betrekking tot de bouw van de verzorgingshuizen. Hiervoor zijn door het kabinet reeds middelen beschikbaar gesteld.

Vraag 6

Hoeveel van de in het regeerprogramma geplande 290.000 nieuwe woningen voor ouderen zijn er momenteel gerealiseerd? En hoeveel van deze woningen zullen in een verzorgingshuis zijn? Is de doelstelling nog steeds reëel en haalbaar voor deze tijdspanne?

Antwoord vraag 6

Op 25 april j.l. hebben de ministers van VRO en VWS de voortgangsbrief ouderenhuisvesting aan uw Kamer gezonden. In de brief is opgenomen dat inmiddels in alle regio's woondealafspraken over de bouwopgave voor ouderen zijn vastgelegd in afsprakenkaders.² Hiermee is voor elke gemeente duidelijk hoe groot de opgave tot en met 2030 is voor woningen die geschikt zijn voor ouderen.

² In enkele regio's is de opgave wel bekend, maar moet die nog bestuurlijk worden vastgesteld.

De som van alle regionale woondealafspraken (288.000) zit heel dicht aan tegen de opgave van circa 290.000 woningen geschikt voor ouderen tot en met 2030 die bij de start van het programma Wonen en zorg voor ouderen is vastgesteld. In deze woningdeals zijn nog geen afspraken gemaakt over verzorgingshuizen.